

Budapestre vonatkozó ujságcikk

351.81

Szerző:

Cím: *Hátborzongató utazás a pesti közlekedés körül*

Forrás:

Uj Nemzedék

Bn
(Hely)

1925. 11. 27.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Hátborzongató utazás a pesti közlekedés körül

Mit mond a villamos kocsivezető, a közlekedési rendőr és a soffőr

Vasidegeik vannak az utca névtelen hőseinek

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A Pestre tévedt vidéki ember önkéntelenül megtorpan, amikor egy forgalmas utcakeresztesítéshez — tegyük fel a Nagykörut és a Rákóczi-ut sarkához

ér. Bekedthangu, vagy vijjogó szirének, öblös autó kürtök, esőörömpölő villamoscsengők, menydörgő teherautók pokoli lármája fogadja s a tényleg jármű, mintnegannyi alattomos ellenség tör az életére. Elugrik a sebesen nekiloduló villamos elől, kikerül egy vadul száguldó motorbiciklité, majd beleütközik az orra előtt villámsebesen elcikázó autóba s amikor már majdnem biztonságban érzi magát, orvul ráront egy kerékpár.

Am nemesek a „vidéki” éli át ezt a borzongató félelmet, nekünk, viharedzett pestieknek

is kijut belőle, ha belekerülünk az utcakeresztesések pokoli forgatagába. Bizony, mi is megkönnyebbülten lélekezünk fel, ha hátunk mögött tudjuk érezni a modern veszedelmeket. Persze az egy pernyi szorongó érzés után megfeledkezünk az egésztől, nem törődünk már vele. Arra meg eszünkágában sincs gondolni, hogyan látják és élik ezeket a számunkra hátborzongató élményeket azok, akiknek a pesti közlekedés ad kenyeret, akik nap-nap után, reggeltől estig egyebet sem művelnek, mint hogy a villamos perronján, az autó, kocsik mellett s az utca forgatagának kellős közepén viaskodnak a békebeli méretekhez képest is szörnyen megnőtt forgalommal. Az Uj Nemzedék munkatársa elhatározta, hogy megkérdezi őket, a pesti utca névtelen hőseit, mit éreznek, hogyan végzik irigylésre egyáltalán nem méltó munkájukat, milyen szemmel nézik őket az idegekre menő, vad hajszát.

Szobor a perronon

Legelőször is egy 35-ös villamoskocsi elülső perronjára furakodtunk fel intervjúért a Keleti pályaudvar előtt. Bár a BSzKBT igazgatósága külön táblán adta tudomásunkra, hogy a villamos kocsivezetővel beszélni tilos, mi ebben az esetben áthágtuk a tiltó rendelkezést és szorosán a kocsivezető mellé szegődve, beszédbe elegyedtünk vele. A villamos lassu kanyarodóval hatolt át a Baross-tér emberrangetogán, autók surrantak el az orra előtt, a pályaudvarra siető emberek keresztették a síneket, úgy hogy a nagy maszuba bujt, vastagkeztűs, bajuszos kocsivezető alig győzte a csöngetéssel. Egy bámész cselédeányt így is majd elütött, az utolsó pillanatban rántott egyet a légtéken. A cselédeány visszahökölt s a kocsivezető a bajusza alatt felmordult.

— Ebatta! Mit maléz ez! Fülön fogtuk a jó alkalmat s egyetértően megjegyeztük:

— Aztán, ha elgázolja, maga kerül bajba... Nem is pillantott oldalra, a síneket figyelte, csak a hangján érzett, hogy jól esik a hivatalan pártfogás.

— Az ám... Ha űk vezetnék a kocsit csak keveset egy napig... Látnák, mennyi veszkődés van az embernek...

Megint rántott egyet a féken, egy konfliktus dőcögött át keleti kényelemmel a villamoskocsi előtt az egyik mellékutcában. A villamos már majdnem a kerekét sűrölte. Bennünk megdormadt a vér. A kocsivezető hallgatott. Csak később fejezte be a mondatot, nekieresztvén újra a villamost:

— Akkor mindjárt nem lennének olyan szigorúak velünk... Mert tessék elbinni, ha csak a szemem behunyom egy pillanatra, már kész a baj... Száz szemének kellene lenni az embernek...

Megálló. Népopera-kávéház. Kis álldogálás, hosszabb mondat:

— Mert rettenetes nép ez a pesti. Azt hiszi, neki nem kell figyelni, vigyázzon rá a kocsivezető... Ugy sőtálnak el a villamos előtt, mintha táncteremben lennének. Oda se hederitene. Az embernek majd kiugrik a szemé miattuk. Pedig kéremalással, nyolc óra szolgálat alatt elfárad az ember nagyon. Isten csuájja, hogy nem történik több baj, mint amennyi történik.

Csetten a csengő, üres a pálya, nekiiramodik a villamos.

— És nem megy az idegeire ez a folytonos vigyázás!

Elkeseredetten csap a csengőre. Kérdőn rámered egy pillanatra.

Idegek! Há tez mi! Neki olyan nincs! Szobormereven les előre. A háta mögött lökdösődnek, egymást tapossák az emberek, tárelmetlenül falják az újságot, vitatkoznak a kalauzzal, a kocsivezető megmozdíthatatlanul áll a helyén, mint valami márványoszlop.

A Körúthoz ér. Itt van ideje egy kevés. Pihen.

A körút Sfinxe

All, áldogál a villamos. A közlekedési rendőr az utca közepéről a 6-os kocsikat ereszté el utjukra. Már mi is ott állunk mellette, figyeljük a mozdulatait. Méltóságtejesen, tempósan emeli a karját. Vasalt nadrágja, hófehér keztyűje, rendes, gondozott egyenruhája van. Az arca frissen borotvált, kökemény, a csipős szél pirosva fujta. Az Erzsébet-köruton egy csomó autó toporzékol, mögöttük egy fával megrakott kocsí. A fáskosarakon két kölyök gubbaszt fázósan. A József-köruton teherautó áll, tele fehér liszteszákakkal. Egy kétlovas, meg két konfliskocsi türelmetlenkedik mögötte. A rendőr, mintha élvezné hatalmát, egy pillanatra még vesztegelni hagyja őket, pedig már szabad az út. Aztán lassan int egyet s az autók, hintók, szekerek hirtelen megindulnak, mintha be akarnák hozni az idővesztésüket. Ezalatt a Rákóczi-uton gyülekeznek a járművek.

— Biztos ur kérem...

Szalutál, de nem figyel ránk. A szeme egy motorbiciklist követ, aki szemtelenül, a reglana ellenére elszángoldott mellettünk. Aztán mint egy néma szofafőr lendül fel ismét a karja s egy kocsí- és autósor újra megindul. Nem zavarjuk a rendőrt, ugyis csak praktikával vehetünk ki belőle egyet-mást. A rend emberei hallgatagok, tilos nékik a felesleges beszéd.

— Mi tetszik kérem? — fordul végre felénk.

Egy utca holléte iránt érdeklődünk. Tudjuk, hogy valahol a Józsefváros mályán van, de legalább időt nyerünk a kérdezősködéssel. Jobbra és balra töltünk autók száguldanak, villamosok siklanak s kerékpárok subannak.

Egy lépés jobbra vagy balra: biztos halál. És az egy négyzetméternyi terület biztos sziget az örült rohanás közepén. Mégis szédülünk, szeretnénk valamibe belekapaszkodni. S ez az ember itt áll órák hosszat s a szeme pillája eszrezdül.

— Biztos urat nem idegesíti ez a vad cirksz itt?

— Ránk pillant, némfleg rendreutasítván, mintha figyelmeztelne rá, hogy a hangunk a hivatalos tekintélyhez nem illően bizalmas. De azért, míg fél kezével a noteszát lapozza s a másikkal megálljt int egy autósornak, a fogai közt kiereget néhány szót:

— Ez kérem semmi... Meg lehet szokni hamar...

— Nem tart tőle, hogy elgázolják?

— Megtörténhetik — mondja kurtán.

A pompéji ór és így sibalkodott a lávaszó között, míg fel nem falták a lángok. Megtörténhetik, hogy Kis XVI. Istvánnak nekimegy egy megbolondult autó, de ez is csak olyan szolgálati ügy, mint a többi. Nagy XVII. János felvesz egy jegyzőkönyvet róla és kész az

egész. Kis XVI. István a köteleességét mindvégig hiven teljesítette.

De már közli, hol van a kérdezett utca. Aztán tiszteleg és elfordul. Harapófogóval se lehetne még egy szót kivenni belőle. Az arca hideg és mozdulatlan. A körút Sfinxe ő.

Egy kis fekete fuvar

A soffőrök a Nemzeti Színház háta mögött már derüesebb és közlékenyebb legányek. Hamar megértik, mit akarunk s szívesen vállalkoznak a riport kedvéért néhány perces „fekete-fuvarra”. Nem kerül semmibe se nekik, se nekünk, miután a taxamétert nem kell lecsapni ily alkalommal. Egy fiatal soffőr mellé ülünk s a következő pillanatban már az Erzsébet-köruton robogunk. Soffőr barátunk szakértő megjegyzésekkel szolgál:

— Nézze azt a palkót ott a Newyork előtt. Látja, hogy autó jön, de azért nekimezszik az utnak. Persze, ha nem lassítanék vagy gyorsítanék, pont belehásznék a hasába. Mintha kiszámítaná a baddóver, egyenesen elénk jön. Azt hiszi, majd megijedünk tőle.

Villámgyors iramba csapunk át. A gyanúlan áldozat oly biztosan és kényelmesen sétál az uttesten, mintha otthon volna. Közvetlenül mellette repülünk el. Rémülten hőköl vissza. Ahogy egy ezredmásodpercre megpillantjuk az arcát, a komikus rettegés maszkja villan elénk. Mi tagadás, mi is megrettenünk s a hátunkon átfut a borzongás.

— Istenem, ha csak egy lépés még...

— Ha ez a ha nem volna! — kacag a soffőr.

— Ez a ha teszi, hogy aránylag olyan kevés autógázolás történik. Mert ha a palkókon állna, mind fatigok lennének. Tutira veszik, hogy nekik semmi bajuk sem történik, hogy az autó ugys kitér, egyenesen nekimennek s kocsinak. Nézze csak...

Most egy Dob-utcai démon libeg át az uttesten fejedelmi nemtörődömséggel. Moziréklámpát olvas messziről. A szágudó autót egyszerűen levegőnek nézi. Pedig itt is csak egy lépés és...

A jász soffőrelégény hatalmasat vigyorog, mert a démon ijedtében nagyot ugrik hátra. Mi azonban lélekzetfojtva kérdezzük:

— Hogy bírja idegekkel az ilyesmít?

Felkacag:

— Nem kellene ahhoz idegek kérem... Helyve vasidegek kellene. De az együtt jár a mesterséggel. Akinek nincsenek acélból az idegei, az ne vezessen autót. Hidegvér, bátorság, ügyesség, találékonyság kell ahhoz uram.

— Gázolt már el valakit?

— Soha. Egyszer nekimentem egy tejeskocsinak. De nem lett „tűz” belőle, mert csak két üveg tej tört össze. És máskor nagyon vigyázok a palkókra, csak most akartam megmutatni.

Ez a soffőr. Vidám csirkefogó, aki kunsztot csinál a hátborzongató veszélyekből. Mégis talán ő a legderekebb hőse a pesti utcának. Hisz ő naponta százszor kegyelmez meg az ügyetlen életünknek. Neki köszönhetjük, hogy még élünk.